

Les paraules i els conceptes al seu lloc

Dv, 29/05/2015 per Jordi López Camps

[Vita Moleskine](#)

S'ha presentat el "Diccionari de Religions", edició 2015. Important iniciativa fruit de l'entesa entre la Direcció General d'Afers Religiosos i l'Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós, amb l'assessorament del TERMCAT i la col·laboració de l'Obra Social "la Caixa". Aquesta obra, realitzada per experts en qüestions religioses i revisada per les diferents confessions de fe, ajuda a fixar els criteris lèxics i els continguts conceptuals de diferents termes relacionats amb les religions. El Diccionari és una reedició ampliada i revisada del "Vocabulari de les religions" per a mitjans de comunicació, editat el 2004, amb la voluntat de difondre i aclarir conceptes i d'avançar cap a una utilització correcta dels termes vinculats a les religions, especialment entre els mitjans de comunicació. Serà una bona eina per consolidar la cultura religiosa en el nostre país, especialment per evitar que els comentaristes i redactors de notícies i informacions cometin faltes ortogràfiques amb els termes descriptius de les religions minoritàries o es faci un ús equivocat d'alguns termes claus per comprendre alguna religió. Un dels fets positius d'aquest diccionari és que s'ha editat en paper i té una versió en línia consultable a Internet que permet la seva constant actualització.

Consultant el diccionari he apreciat alguns errors que he comés jo mateix en alguns dels meus articles tant per escriure malament algun terme, com és el cas de *ghihad* que acostumava a escriure malament substituint erròniament la preceptiva *g* per una *j*. També és interessant l'aclariment d'altres conceptes de terminologia religiosa musulmana. Reconec que, novament jo mateix, he comés alguna imprecisió en l'ús dels termes. Val a dir que, alguns membres de la comunitat musulmana m'havien remarcat el mal ús que sovint es feia d'alguns termes relacionats amb la seva religió. Els seguidors de l'Islam s'han de denominar musulmans i que no poden fer-se analogies per més que, alhora de descriure les altres religions sigui correcte dir cristianisme, judaisme, budisme, però els seguidors de l'Islam cal anomenar-los musulmans. És així perquè en la cultura àrab no existeix el nominatiu *islamí* per designar als fidels de l'Islam i sí el terme *muslim*. A Occident per similitud amb altres religions, especialment la cristiana, s'han adaptat alguna terminologia religiosa a l'Islam cometent alguna imprecisió.

Aquesta disparitat de criteris atribuïbles a analogies es veu en el mal ús de termes essencials en l'Islam. Per exemple, el nom del seu fundador. Tot i que el terme Mahoma és correcte és més apropiat fer servir, i així ho diu el Diccionari, el mot Muhàmmad. El mateix diccionari comenta que es pot fer servir tant Mohammed, considerat una derivació del francès, com Mahoma perquè és la forma com es denomina en diverses llengües europees des de l'edat mitja. L'Islam seria la religió revelada per Muhàmmad; islàmic (adjectiu) és sinònim de musulmà i es refereix a allò que pertany a l'Islam. El diccionari precisa que l'adjectiu ha de fer-se servir per qualificar coses, però no a persones. El terme islamisme, nominatiu, és referenciat al moviment politicoreligiós en pro de la islamització del dret, de les institucions i del govern. Per això és inapropiat com a sinònim de musulmà.

En resum, aquest Diccionari de Religions és una gran encert dels seus promotors i realitzadors. Per això voldria felicitar a la direcció general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, perquè ajuda, no només a escriure bé els mots religiosos, sinó també perquè és un suport a precisar la seva significació.